

بازار واحد اروپا

قسمت دوم

- هماهنگی سیاستهای مالی و پولی:

هماهنگ نمودن سیاستهای مالی و پولی و ارزی بین کشورهای عضو جامعه اروپا یکی دیگر از مراحل تحقق اروپای واحد میباشد که در این راستا موضوع هماهنگ نمودن مالیاتها (مالیات بر ارزش افزوده، مالیات بر درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری...)، آزادسازی فعالیتهای بانکی و بیمه در حال حاضر در کشورهای عضو جامعه اروپا مورد مذاکره میباشد.

الف- سیاستهای مالی و مالیاتی:
یکی از مراحل مشکل در نیل به تکمیل بازار داخلی در سال ۱۹۹۲ و هماهنگ نمودن سیاستهای مالی و به‌ویژه مالیاتهای غیرمستقیم (مالیات بر ارزش افزوده) میباشد. در حال حاضر نرخ مالیات بر ارزش افزوده در درون جامعه اروپا متفاوت است جدول ذیل نرخهای مالیات بر ارزش افزوده در جامعه اروپا در آوریل ۱۹۸۷ را نشان میدهد. دو نرخ در رابطه با مالیات بر ارزش افزوده مطرح میباشد:
- مالیات بر ارزش افزوده با نرخ استاندارد.
- مالیات بر ارزش افزوده با نرخ تعدیلی.

جدول شماره (۱): نرخهای مالیات بر ارزش افزوده در جامعه اروپا در آوریل ۱۹۸۷

نام کشور	نرخهای استاندارد واحد: درصد	نرخهای تعدیلی واحد: درصد	اقلام دارای نرخهای صفر
بلژیک	۱۹	۱ و ۶	روزنامه
دانمارک	۲۲	—	روزنامه، هواپیما و کشتیهای بزرگ
فرانسه	۱۸/۶	۵/۵ و ۷	—
آلمان فدرال	۱۴	۷	—
یونان	۱۸	۶	—
ایتالیا	۱۸	۲ و ۹	روزنامه
لوکزامبورگ	۱۲	۳ و ۶	—
ایرلند	۲۵	۱۰	یک سری اقلام
هلند	۲۰	۶	—
اسپانیا	۱۲	۳۳	—
پرتغال	۱۶	۸	کالاهای اساسی، روزنامه و لوازم طبی
انگلستان	۱۵	—	یک سری وسیع از اقلام

SOURCE: EUROMONEY TOWARDS A SINGLE MARKET 1992-SEPTEMBER 1988 PAGE19

نرخ استاندارد حدود ۱۴ تا ۲۰ درصد میباشد. بدین ترتیب دانمارک و ایرلند مجبور به کاهش نرخهای خود میباشند درحالیکه لوکزامبورگ و اسپانیا مجبور به افزایش آن خواهند گردید.

نرخ تعدیلی حدود ۴ تا ۹ درصد در نظر گرفته شده است و با اعمال آن تنها ایرلند مجبور به تغییر نرخ خود خواهد گردید. کالاهاییکه طبق پیشنهاد کمیسیون اروپا مشمول مالیات بر ارزش افزوده با نرخ تعدیلی قرار خواهند گرفت به شرح ذیل میباشند:

- مواد خوراکی به استثناء نوشابه‌های الکلی.
- انرژی در رابطه با ایجاد حرارت و روشنایی.
- عرضه آب.
- مواد دارویی.
- کتاب، روزنامه و مجله.
- حمل و نقل مسافر.

این اقلام در ایرلند و انگلستان در رابطه با مالیات بر ارزش افزوده، تولیدات با نرخهای صفر را تشکیل میدهند، به عنوان مثال پوشاک و کفش بچه‌گانه در انگلستان دارای نرخ صفر میباشند و بنابراین مشمول نرخ واحد مالیات در این رابطه فروش آنها را در این کشورها بسیار مشکل خواهد نمود.

نزدیکی و هماهنگی مالیاتهای غیرمستقیم (مالیات بر ارزش افزوده)، موانع مالی در بین کشورهای عضو جامعه اروپا را از میان بر خواهد داشت.

مالیات بر سپرده‌های بانکی پیشنهاد کمیسیون اروپائی در تاریخ ۸ فوریه ۱۹۸۹ حاکی از یکسان نمودن نرخ مالیات بر بهره سپرده‌های بانکی کشورهای عضو به میزان ۱۵ درصد بود درحالیکه از ابتدای سالجاری مسیحی در آلمان فدرال نرخ مذکور به میزان ۱۰ درصد اعمال میشود. انگلستان و لوکزامبورگ نیز مخالف اجرای چنین مالیاتهایی در جامعه هستند. با این وجود شورای وزیران جامعه اروپا امیدوار است تا پایان سالجاری مسیحی به یک توافق جهت هماهنگی چنین مالیاتهایی در جامعه دست

یابد.

یکی از دستورات عمل‌های کلیدی کمیسیون اروپا، ایجاد بانکهایی در ۱۲ کشور عضو بازار مشترک میباشد که از اعمال نرخ بیش از ۱۵ درصد مالیات بر درآمد سرمایه‌گذاری کلیه مشتریان اروپائی خودداری نمایند. در طی ۲۰ سال گذشته ۱۰ میلیارد دلار از کشورهای اروپائی که دارای مالیات سطح بالا بودند به سمت مراکز مالی که در آنها عواید سرمایه‌گذاری با نرخ پائین مشمول مالیات میگردید سرازیر شد. سوئیس در رابطه با ثروت اروپا از

زمان قبل از جنگ دوم جهانی نخستین «مأمن مالیاتی» بوده است. بلژیک سعی دارد که از خروج عمده سرمایه به سوی «مأمن‌های مالیاتی» در کشورهای همسایه جلوگیری نماید. همچنین لوکزامبورگ درصدد است موقعیت خود را به عنوان «عمده‌ترین مأمن مالیاتی بازار مشترک حفظ کند.» مورد دیگر هماهنگی مالیات بر سود سهام است که به وسیله شعب به «شرکت مادر» ارسال میشود. پیشنهاد کمیسیون اروپا در سال ۱۹۷۵، در رابطه با نرخهای مالیات مجدداً ارائه گردید مبنی بر اینکه مالیات بر منافع شرکتها بین ۴۵ تا ۵۵ درصد باشد که البته قبول آن توسط کشورهای عضو غیر محتمل است.

مورد دیگر در رابطه با شرکتهای اروپائی، ایجاد یک سیستم واحد مربوط به قوانین شرکتها در جامعه اروپا میباشد که البته پیش‌نویس آن در سال ۱۹۷۰ تهیه گردید لکن تاکنون مورد پذیرش قرار نگرفته و در آینده نزدیک نیز امکان تأیید آن وجود ندارد.

ب- سیاستهای پولی و ارزی:

سیاستهای پولی، مسئول کنترل نوسانات نرخهای ارز بازار در مقابل پولهای رایج کشورهای ثالث میباشد. جهت نیل به سیستم پولی منبجم‌تر در جامعه اروپا، موارد ذیل مطرح میگردد:

- اعمال یک ارز واحد در جامعه اروپا که در این صورت مارک آلمان یا لیره استرلینگ میتوانند کاندیدای بالقوه‌ای

مشترك در سال ۱۹۸۹ معادل ۴۴/۷ میلیارد اكو واحد پول اروپائی میباشد.

اتحاد پولی و بانکی اروپا:

ایجاد بازار کامل سرمایه نیازمند اتخاذ يك سیاست واحد پولی، ایجاد يك پول واحد و رایج در كل کشورهای عضو و نتیجتاً ایجاد يك مركز تصمیم‌گیری سیاستهای پولی و در واقع يك بانك مرکزی واحد در جهت ایجاد تسهیلات تجاری در منطقه و تسهیلات در سیستم پرداختها و کاهش وابستگی به دلار میباشد. پیشنهادات کمیسیون اقتصادی و پولی پارلمان اروپا، جایگزین شدن يك پول واحد اروپائی بجای پولهای ملی و حذف پولهای ملی موجود در منطقه در سال ۱۹۹۷، نشر اسکناس‌های اروپائی از سال ۱۹۹۵ و ایجاد يك بانك مرکزی اروپائی میباشد. آقای «اومرفرانس» دموکرات مسیحی آلمانی و گزارشگر کمیسیون اقتصادی و پولی پارلمان اروپا، پروژه‌ای را در این زمینه تنظیم نموده که محورهای آن بشرح ذیل میباشد:

- از کشورهای عضو کامل نظام پولی اروپا (فرانسه، بلژیک، هلند، لوکزامبورگ، آلمان فدرال، ایتالیا، ایرلند و دانمارک) دعوت شده که از هم‌اکنون تا سال ۱۹۹۳ از طریق يك کنوانسیون به همکاریهای خود رسمیت قانونی دهند و يك شورای بانکی اروپائی (مركب از روسای بانکهای مرکزی) و يك شورای اروپائی سیاست اقتصادی و مالی (مركب از وزیران اقتصاد و دارائی) تاسیس نمایند. وظیفه شورای اول، هماهنگی تصمیمات بانکهای ناشر اسکناس در زمینه‌های تنظیم حجم پول در گردش و سیاستهای نرخ بهره و نزدیک ساختن ابزارهای سیاست پولی و گسترش يك سیاست پولی اروپائی در مقابل سایر کشورهای جهان است. شورای دوم مسئولیت تعیین خطوط کلی را بعهده دارد که سیاستهای مالی و اقتصادی کشورهای عضو از روی آنها هدایت خواهد شد.

- تاسیس يك بانك مرکزی اروپائی در اول ژانویه ۱۹۹۵ براساس يك اصل اتحادی (فدراتیو) که ارگان مشترك يك

در این رابطه باشند که البته تحقق چنین امری محتمل بنظر نمیرسد. همچنین نرخهای ارز میتواند ثابت بماند که در این صورت لیسه استرلینگ، فرانك فرانسه و مارك آلمان فدرال فقط میتوانند به موازات یکدیگر در مقابل پولهای رایج خارج از جامعه اروپا شرکت نمایند این امر مستلزم اتحاد بودجه اروپا میباشد که با مخالفت روبرو خواهد گردید.

- الحاق کشورهای غیر عضو سیستم پولی اروپا (EMS) به این سیستم.

سیستم پولی اروپا (EMS) در سال ۱۹۷۹ بوجود آمد یعنی زمانی که نرخهای تورم، بالا و متغیر بود، ایجاد این سیستم، ثبات پولی در اروپا بوجود آورد و به برقراری و تثبیت قیمتها و نرخ تسعیر و ارز کمک نمود. لازم به توضیح میباشد که انگلستان به این سیستم نپیوست، یونان، اسپانیا، و پرتغال نیز خود را در چارچوب این سیستم قرار ندادند، البته مقامات اسپانیا تمایل خود را جهت الحاق به سیستم پولی اروپا (EMS) در سال ۱۹۸۹ اعلام نموده‌اند.

یکی از اقدامات مشترك کشورهای عضو بازار مشترك در جهت یکپارچگی بازار اروپا، دو برابر نمودن بودجه ساختاری جامعه شامل بودجه منطقه‌ای و بودجه اجتماعی بمنظور جبران عقب‌ماندگیهای مناطق کم رونق‌تر بازار مشترك و در جهت تقویت رقابت بوده است. کنفرانس سران دولتهای عضو جامعه اقتصادی اروپا در تاریخ ۲-۳ دسامبر ۱۹۸۵ در لوکزامبورگ در رابطه با مسائل مالی و بودجه اروپا، تشکیل جلسه داد لکن تنظیم و توافق نهائی بودجه اتحادیه سه سال بطول انجامید، بطوریکه در گردهمائی مورخ دسامبر ۱۹۸۷، در کینهاک، انگلستان با کلیات طرح پیشنهادی بصورت یکجا مخالفت نمود لکن طرح مذکور دو ماه بعد در گردهمائی مورخ فوریه ۱۹۸۸ در بروکسل مورد موافقت قرار گرفت که به کشورهای اروپائی نظیر یونان، ایرلند و پرتغال بعنوان کشورهای کم‌درآمدتر و به اسپانیا در رابطه با برنامه یکپارچگی بیشتر، امکان استفاده از بودجه ساختاری را میدهد. بودجه بازار

شده بود در اواخر فروردین ماه سال جاری منتشر گردید، بموجب این گزارش انجام اقدامات جهت اتحاد اقتصادی و پولی اروپا نباید دیرتر از نیمه اول سال ۱۹۹۰ آغاز گردد قرار است نتایج کار کمیته مذکور توسط نخست وزیر اسپانیا (گونزالس) در اجلاس سران کشورهای عضو جامعه اقتصادی اروپا که در ماه ژوئن ۱۹۸۹ در مادرید تشکیل میشود ارائه گردد. در گزارش مذکور آمده است « در واقع رواج يك پول واحد اروپائی برای سادگی و سهولت و بهبود پرداختها در داخل اروپا برای چنین بازاری ضرورت مطلق دارد.»

بطور کلی نظرات متفاوتی در مورد اتحاد پولی وجود دارد. برخی بر این عقیده میباشند که کلیه ارزهای موجود میتوانند در گردش باقی بمانند و کشورها میتوانند برای حفظ يك نرخ ثابت تبدیل توافق نمایند. امتیاز این سیستم این است که انجام تغییرات چندانی را در کشورهای عضو جامعه نیاز ندارد. نظر دیگر این است که در جامعه اروپا يك پول واحد وجود داشته باشد که در این صورت مارك آلمان یا لیره استرلینگ میتوانند کاندیدای بالقوه ای باشند.

تاسیس يك بانک مرکزی مستقل که مسئول انجام تمام وظایف بانکهای مرکزی باشد و نیز استفاده از يك پول مشترك بجای پولهای ملی از اول ژانویه ۱۹۹۷ امری بعید بنظر میرسد، وانگهی در خود کمیسیون اقتصادی و پولی پارلمان اروپا نیز اتفاق نظر در مورد طرح مذکور وجود ندارد. شاید رادیکال بودن طرح، انگیزه وجود این عدم اتفاق نظر باشد زیرا از جمله در طرح مذکور تصریح گردیده است که «بانک مرکزی اروپائی در تصمیمات و سیاست پولی خود به هیچ وجه نباید تابع دستورات دولتها، کمیسیون، شورا، و پارلمان اروپا باشد.»

- نقل و انتقالات سرمایه:

یکی از اهداف اتحاد اروپا، آزادی نقل و انتقالات سرمایه میباشد. پس از سال ۱۹۹۲ و تکمیل مرحله پایانی اتحاد پولی اروپا، بازاری بوجود خواهد آمد که وسعت آن

سیستم اروپائی خواهد بود. بانک مزبور در بطن اتحادیه پولی تمام وظایف يك بانک مرکزی ناشر اسکناس را انجام خواهد داد، یعنی در واقع صلاحیت انتشار واحد پول اروپائی بصورت اسکناس را خواهد داشت. کشورهای عضو اروپای ۱۹۹۲، در حدودیکه قانون اروپائی تعیین خواهد کرد، فقط مجاز به ضرب سکه خواهند بود. در این چارچوب لازم است پولهای ملی بتدریج تا پایان سال ۱۹۹۴ از دور خارج شوند و در هر حال ارزش برابری آنها با واحد پول اروپائی تا پایان سال ۱۹۹۳ حفظ خواهد شد.

- واحد پولی اروپائی باین ترتیب يك سبد از پولهای اروپائی نخواهد بود بلکه ارزش ویژه خود را با حفظ ارزش برابری پولهای ملی در آخرین روز سال ۱۹۹۴ تثبیت خواهد نمود.

- بدیهی است اجرای تصمیمات بانک مرکزی در زمینه سیاست پولی و اعتبارات همواره از بانکهای مرکزی ملی ناشی خواهد گردید.

- سرمایه بانک مرکزی اروپا هنگامیکه همه کشورهای عضو بازار مشترك اروپا در آن عضویت یابند به ۲۵۰ میلیون اکو (ECU) بالغ میگردد که توسط اعضاء پرداخت خواهد شد.

سیاست کمیسیون جامعه اقتصادی اروپا، بر اصل تقابل تاکید مینماید مبنی بر اینکه به بانکهای کشورهای غیر عضو جامعه مزایای مشابه آنچه که به بانکهای اروپائی داده میشود اعطاء شود مشروط برآنکه بانکهای جامعه نیز حقوق مشابهی در کشورهای مذکور داشته باشند. کشورهای آلمان فدرال، انگلستان و لوکزامبورگ مخالفت خود را نسبت به مسئله قانونی شدن اصل تقابل ابراز داشته اند و این در حالی است که فرانسه حامی سیاست کمیسیون جامعه اقتصادی میباشد.

گزارش «کمیته دولورز» متشکل از روسای بانکهای مرکزی کشورهای عضو جامعه اقتصادی اروپا و کارشناسان مستقل پولی و مالی که به سرپرستی رئیس کمیسیون اجرائی جامعه اقتصادی اروپا (آقای ژاک دولور) تشکیل

برابر با وسعت بازارهای آمریکا و ژاپن خواهد بود. در این بازار تغییرات اسعار کشورهای عضو کنترل شده و نوسانات آن متعادلتر خواهد گردید و بنابراین نرخهای بهره نیز از نوسان کمتری برخوردار خواهند شد و سرمایه‌های خارجی بجای ورود به بانکها و بازارهای بورس از قبیل آمریکا، ژاپن و سوئیس به این بازار روی خواهند آورد.

اعضای بازار مشترک طبق پیمان سال ۱۹۵۸ ایجاد جامعه اقتصادی اروپا را جهت نقل و انتقالات آزاد سرمایه برحسب ضرورت بمنظور اجرای صحیح وظیفه بازار مشترک تعهد نمودند. همچنین پیمان مذکور مقرر نمود که اعضای بازار مشترک ممکن است کنترل‌های سرمایه را بویژه در موارد موقتی طبق شرایط حمایتی در مورد مسائل بازار مالی و یا مشکلات تراز پرداختها مجدداً اعلام و یا ادامه دهند. تفاوت‌های عمده در «روشهای گردش سرمایه» طبق قوانین و مقررات ملی در اوایل دهه ۱۹۶۰ باقی ماند در صورتیکه بازار مشترک، سرمایه‌گذاریهای مستقیم، اعتبارات تجاری میان مدت و کوتاه مدت، خرید و فروش سهام قرضه دولتی و مبادلات معین سرمایه بین افراد مقیم را آزاد اعلام نمود. جریان آزادسازی در طول اواسط دهه ۱۹۶۰ ادامه یافت. در طول سالهای ۷۳-۱۹۶۸ تعدادی از کشورهای عضو بازار مشترک محدودیتهایی را در رابطه با نقل و انتقالات سرمایه اعمال نمودند لکن پس از آن مجدداً آزادسازی تدریجی انتقالات سرمایه از سر گرفته شد.

در سال ۱۹۸۳ کمیسیون بازار مشترک، مکاتباتی را در مورد وحدت مالی با شورای وزیران بازار مشترک بعمل آورد. این مذاکرات و مذاکرات بعدی در جهت حصول آزادی کامل انتقالات سرمایه کمک مینماید. اتحاد خدمات مالی و تجدیدنظر در سیستم پولی اروپا (EMS) شرط اولیه برای رسیدن به بازار واحد داخلی در بازار مشترک بود. قانون اروپای واحد، (با هدف رسیدن به بازار واحد داخلی تا پایان سال ۱۹۹۲) بوسیله شورای وزیران بازار مشترک در سال ۱۹۸۵ پذیرفته شد. این قانون که پیمان سال ۱۹۵۸

را اصلاح مینمود در سال ۱۹۸۷ مورد تجدیدنظر قرار گرفت. در ماه مه سال ۱۹۸۶ کمیسیون بازار مشترک برنامه آزادسازی نقل و انتقالات سرمایه را ارائه نمود. متعاقب تعدیل مجدد نرخهای ارز در سیستم پولی اروپا (EMS) در ژانویه سال ۱۹۸۷، در مذاکرات بازار مشترک بر رابطه بین تقویت سیستم پولی اروپا (EMS) و آزادسازی کامل نقل و انتقالات سرمایه تاکید بیشتر گردید. معیارهایی که جهت تقویت EMS طرح ریزی شده بود در سپتامبر ۱۹۸۷ مورد قبول قرار گرفت. در نوامبر ۱۹۸۷ کمیسیون بازار مشترک، به شورای وزیران آن بازار جامعی جهت آزادسازی نقل و انتقالات سرمایه ارائه نمود.

دستورالعمل‌های مربوط به اجلاس «هانور» مورخ ژوئن ۱۹۸۸:

دستورالعمل جدید به تمام کشورهای عضو بازار مشترک ارائه گردید و عمدتاً انتقالات سرمایه بین آنها را مورد بررسی قرار داد. این دستورالعمل شامل پیشنهادات عمومی می‌باشد مبنی بر اینکه اعضای بازار مشترک، آزادی انتقالات سرمایه را به نمایندگیهای اقتصادی خارج از جامعه با توجه به قوانین داخلی کشورهای عضو بازار مشترک یا قانون بازار مشترک تسری دهند.

دستورالعمل جدید با قوانین ملی تا پایان ژوئن ۱۹۹۰ ادغام و یکی خواهد شد. بهرحال دوره انتقالی تا پایان سال ۱۹۹۲ برای یونان، ایرلند، پرتغال و اسپانیا تمدید میشود. بلژیک و لوکزامبورگ تعهد از بین بردن دوگانگی بازار ارز در کشورشان قبل از پایان سال ۱۹۹۲ را نموده‌اند.

یک عضو بازار مشترک ممکن است (حتی طبق دستورالعمل جدید) چنانچه نقل و انتقالات کوتاه مدت سرمایه‌های نسبتاً بزرگ بطور جدی برای بازارهای ارز خارجی در رابطه با سیاستهای نرخ ارز و سیاستهای پولی آنکشور مزاحمت ایجاد نماید به اقدامات حمایتی ویژه متوسل شود. اقدامات حمایتی به آنکشور مجوز اعمال محدودیتهای در مورد اکثر انتقالات سرمایه برای مدت

- کمکهای مالی میان مدت (MTFA).

- مکانیزم وام جامعه (CLM).

تاثیر بازار واحد اروپا در کشورهای ثالث:

ایجاد بازار واحد اروپا در کشورهای ثالث تاثیرات متفاوتی خواهد گذاشت، میزان این تاثیرات بستگی به تراز تجاری این کشورها با بازار واحد اروپا و عمدتاً بستگی به سیاست خارجی این بازار پس از سال ۱۹۹۳ خواهد داشت.

طبق اظهارات روسای دولتهای عضو بازار مشترک در شورای اروپا (نشست مورخ اوایل دسامبر ۱۹۸۸)، «اروپای واحد پس از سال ۱۹۹۳ شریک، همکار و همراه بقیه جهان خواهد بود و نه «دژ اروپا»، در حقیقت بازار واحد، مرزهایی را در مقابل جهان خارج ایجاد نخواهد نمود بلکه برعکس به تسریع در آزادی تجارت بین المللی براساس اصول گات کمک مینماید.» البته واضح است که در عمل ایجاد بازار واحد اروپا تاثیرات مختلفی در کشورهای جهان خواهد گذارد. بطور کلی اثرات بازار واحد اروپایی در خارج از اتحادیه را میتوان در دو قالب تاثیر بر کشورهای پیشرفته صنعتی و تاثیر بر کشورهای در حال توسعه مورد بررسی قرار داد:

الف- تاثیر ایجاد بازار واحد اروپا در کشورهای پیشرفته صنعتی:

شش کشور صنعتی عضو اتحادیه تجارت آزاد اروپا (افتا) در بین کشورهای پیشرفته صنعتی، گسترده ترین روابط تجاری را با بازار مشترک اروپا دارند. در اجلاس مشترک ۱۸ کشور عضو بازار مشترک اروپا و اتحادیه تجارت آزاد (افتا) که در تاریخ ۱۳۶۸/۱/۷ در اسلو (نروژ) تشکیل گردید، چگونگی الحاق این گروه به برنامه های «ادغام اقتصادی جامعه اروپا» مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. این اجلاس متعاقب درخواست اجلاس سران اتحادیه تجارت آزاد (افتا) جهت برقراری روابط نهادی به کامل ترین وجه ممکن با جامعه اقتصادی اروپا برگزار

حداکثر ۶ ماه را میدهد. کشور مذکور باید قبلاً کمیسیون و کشورهای عضو بازار مشترک را مطلع نماید لکن تصویب قبلی مورد نیاز نمیشد. چنانچه مزاحمتهای نقل و انتقالات سرمایه مربوط به کشورهای غیر عضو در بازار مشترک باشد، دستورالعمل اظهار میدارد که اعضاء بازار مشترک با یکدیگر در مورد اقدامات متخذة مشورت نمایند. چنانچه مشکلات تراز پرداختهای يك کشور عضو از آزادی نقل و انتقالات سرمایه و یا سایر عوامل ناشی شود و ثابت شود که میان مدت میباشد آن کشور میتواند در چارچوب «کمکهای مالی میان مدت» (MTFA) قرض نماید.

دستورالعمل اعلام مینماید که کمیسیون بازار مشترک به شورای وزیران بازار مشترک پیشنهاد حذف و یا کاهش ناهماهنگیهای مالیاتی و سیاستهایی که مربوط به متنوع کردن سیستمهای ملی برای مالیات بندی بر پس اندازها میباشد را ارائه مینماید. دستورالعمل درخواست نموده که شورا پاسخ این پیشنهادات را تا پایان ژوئن ۱۹۸۹ اعلام نماید.

محدودیتهای باقی مانده در مورد معاملات سرمایه در جامعه اروپا (EO) با توجه به دستورالعمل تصویب شده توسط شورای وزیران بازار مشترک در مورخه ژوئن ۱۹۸۸ از میان برداشته خواهد شد، دستورالعمل درخواست آزادی نقل و انتقالات کوتاه مدت سرمایه را مینماید خواه این سرمایه مربوط به معاملات حساب جاری و تامین مالی آنها باشد یا خیر. همراه با برداشتن گامهای اولیه آزادسازی و توسعه در بازارهای مالی، دستورالعمل جدید، وحدت آزادی نقل و انتقالات سرمایه در جامعه اروپا را تکمیل خواهد نمود. يك فرد مقیم يك کشور عضو بازار مشترک پس از آن، امکان دسترسی نامحدود به خدمات بانکی، بازارهای دارائیهای واقعی و ارزهای ذخیره و سایر خدمات مالی در کلیه کشورهای عضو بازار مشترک را خواهد داشت.

شورای وزیران همچنین تصمیم گرفت که تسهیلات مالی بازار مشترک (بشرح ذیل) را تبدیل به تسهیلات جدید تحت عنوان حمایت مالی میان مدت «(MTFS)» نماید:

گردید. گروه افتا هدف خود را از این امر، ایجاد يك بازار آزاد واقعی در کل اروپای غربی که در آن کالاها، خدمات، سرمایه و افراد به آزادی مبادله خواهند شد اعلام داشت. دو گروه فوق الذکر هم اکنون در مورد کالاهای صنعتی با یکدیگر «موافقتنامه تجارت آزاد» دارند. تعدادی از اعضای اتحادیه تجارت آزاد اروپا، عضویت در اتحادیه اروپائی (بازار مشترک) را بطور جدی مورد بررسی قرار داده اند، کشورهای سوئد و نروژ از این جمله میباشند این درحالیست که نخست وزیر نروژ (خانم برانت لند) در مورد امکان ارائه درخواست رسمی از طرف نروژ، به تجربه تلخ رفراندوم سال ۱۹۷۲ پیرامون پیوستن آنکشور به جامعه اروپا و مخالفت مردم آنکشور در سال مذکور نسبت به ورود آنکشور به EC اشاره نموده است. اتریش نیز خواستار طرح رسمی درخواست عضویت خود در جامعه اروپا است، البته عضویت اتریش در جامعه اروپا مغایر با توافق نامه های بعد از جنگ و خروج نیروهای شوروی از این کشور است. در دوران جنگ سرد، اتریش آمیدی به کسب توافق شوروی در این زمینه نداشت لکن شاید سیاستهای اخیر گورباچف و نحوه برخورد وی با اروپای غربی یکی از دلایل امیدواری اتریشی ها برای پیوستن به EC میباشد. سوئیس بعلت پای بندى زیاد خود به بی طرفی خویش، موافق گسترش زیاد همکاری «افتا» با جامعه اروپا نمیباشد زیرا این امر را سبب خدشه دار شدن استقلال ملی (بی طرفی سیاسی) خویش میداند.

برخی از کشورهای عضو اتحادیه تجارت آزاد اروپا، راههای دیگری را برای ارتباط با بازار مشترک پیشنهاد کرده اند از جمله امکان ایجاد اتحادیه گمرکی بین افتا و جامعه اروپا که طراح آن نخست وزیر نروژ میباشد. سوئد جهت مستحکم تر شدن روابط بازار مشترک اروپا و اتحادیه تجارت آزاد اروپا (افتا)، تشکیل اتحادیه گمرکی واحد را ضروری میداند درحالیکه سوئیس با این امر مخالفت می نماید.

آمریکا و ژاپن جهت مقابله با تاثیرات بازار واحد

اروپائی، هر يك به نحوی اقداماتی را از هم اکنون بعمل آورده اند، از جمله ایالات متحده آمریکا همانگونه که قبلاً اشاره گردید اقدام به تغییر قانون تجارت خود نموده است. ژاپنی ها هم که احتمال محدودیتهای بیشتری را تا سال ۱۹۹۲ برای صادرات مستقیم خود میدهند تلاش نموده اند تا از طریق سرمایه گذاری در واحدهای تولیدی و تجاری اروپا منافع خود را حفظ کنند. در تائید این نظر به افزایش حجم سرمایه گذاری ژاپنی ها در طی سالهای ۸۸-۱۹۸۳ در صنایع الکترونیک و اتوموبیل سازی اروپا میتوان اشاره نمود.

ب- تاثیر ایجاد بازار واحد اروپا در کشورهای درحال توسعه:

ایجاد بازار واحد اروپا به معنای اعمال روشهای یکسان از طرف کشورهای عضو بازار در مورد استانداردها، تولید و بطور کل اعمال قواعد و مقررات بهداشتی، ایمنی و حفاظتی یکسان، خواهد بود که نهایتاً دسترسی کشورهای درحال توسعه را به بازار واحد اروپا مشکل خواهد نمود. از طرف دیگر بازار واحد اروپا (اروپای ۱۹۹۳) ترجیح خواهد داد که عمدتاً با بلوکهای منطقه ای روابط تجاری برقرار نماید. طبق پیشنهاد برخی از صاحب نظران که در سمینار برگزار شده توسط وزارت امور خارجه (تحت عنوان اروپای ۱۹۹۲) مطالب خود را ارائه نمودند، کشورهای جهان سوم برای مواجهه با جامعه اروپا، بهتر است مسائل خود را در چارچوب بلوکهای منطقه ای مطرح نمایند و در این رابطه میتوانند بلوک متحد خود را مشخص نموده و یا بلوک جدیدی با توجه به منطقه جغرافیایی و یا ضوابط دیگر بوجود بیاورند البته یادآوری این نکته ضروری است که کشورهای اروپای غربی، اکثر مواد اولیه مورد نیاز خود را از کشورهای درحال توسعه تهیه مینمایند و بنابراین به گسترش روابط تجاری خود با این کشورها، اهمیت خاصی قائل میباشند. جدول ذیل حجم مبادلات تجاری جامعه اقتصادی اروپا با برخی از اتحادیه ها و سازمانهای جهانی را در سال ۱۹۸۷ نشان میدهد.

جدول شماره (۲):

مبادلات تجاری جامعه اقتصادی اروپا با برخی از اتحادیه‌ها و سازمانهای جهانی واحد: میلیارد اکو (ECU)

نام اتحادیه یا سازمان	۱۹۸۷
شورای همکاریهای خلیج فارس ^(۱)	۲۶
اتحادیه مغرب بزرگ عربی	۲۸
اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی (ASEAN) ^(۲)	۱۹
شورای همکاری عرب (AGC)	۱۴
اتحادیه همکاریهای منطقه‌ای جنوب آسیا	۱۲
کشورهای آفریقا، حوزه کارائیب و پاسفیک	۳۵/۵
اتحادیه یکپارچگی آمریکای لاتین	۳۴/۰

برخلاف آمریکا، اتحاد جماهیر شوروی علاقمند به اتحاد اروپا میباشد، گورباچف در سیاستهای اصلاح طلبانه خود (پروستروئیکا) سیاست نزدیکی تاکتیکی با اروپای غربی را در پیش گرفته است. اروپای غربی نیز از سیاست جدید گورباچف استقبال بسیاری بعمل آورده است. گورباچف ایجاد يك خانه مشترك اروپائی را مطرح نموده، آلمان فدرال نیز که دوستی با شوروی را کلید اصلی حل مسئله دو آلمان میدانند. البته دو عامل عمده نیز در سر راه تشکیل خانه مشترک اروپائی وجود دارد که مانع تحقق این امر را در آینده نزدیک میگرد. آن عوامل عبارتند از:

- بینش دفاعی کشورهای اروپائی نسبت به اتحاد جماهیر شوروی که از زمان تزارها وجود داشته است.

- پیوندهای دوستی و همکاری بین آمریکا و اروپا. ■

فهرست مأخذ

منابع لاتین:

- 1- EUROMONEY TOWARDS A SINGLE MARKET 1992-SEPTEMBER 1988
- 2- INTERNATIONAL MONETARY FUND (IMF) - IMF SURVEY
- 3- INTERNATIONAL MONETARY FUND (IMF) - OCCASIONAL PAPER 63 ISSUES AND DEVELOPMENTS IN INTERNATIONAL TRADE POLICY DECEMBER 1988
- 4- NEWSWEEK-THE INTERNATIONAL NEWS MAGAZINE-APRIL 10, 1989
- 5- ALFERED C.TOEPPER INTENATIONAL GMBH-HAM-BURG.W.GERMANY JANUARY 1989
- 6- IFS INTERNATIONAL-DECEMBER 1988
- 7- EIU-SUPPLEMENTS 1988-89

منابع فارسی:

- ۸- بولتنهای ماهانه جامعه اروپا (EC) - شماره ۴ مورخ اسفند ۱۳۶۷ و شماره ۵ مورخ فروردین ماه ۱۳۶۸ و شماره ۶ مورخ اردیبهشت ۶۸- تهیه شده توسط اداره کل اروپای غربی- وزارت امور خارجه
- ۹- بولتنهای اقتصادی تحت عنوان «بررسی تحولات اقتصادی داخلی و خارجی فرانسه» تهیه شده توسط سفارت جمهوری اسلامی ایران- پاریس
- ۱۰- گزارش سفارت جمهوری اسلامی ایران در بروکسل در مورد مقررات جدید تعرفه‌های ترجیحی عمومی ۱۲ کشور عضو جامعه اروپا
- ۱۱- گزارشات واصله از وزارت امور خارجه
- ۱۲- تلکسهای خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران
- ۱۳- نشریه تحت عنوان «جامعه آروپائی از دیدگاه آمار و ارقام»، منتشره توسط دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه در رابطه با سمینار اروپای ۱۹۹۲- مورخ اردیبهشت ماه ۱۳۶۸
- ۱۴- روزنامه دفتار بازرگانی خارج از کشور- وزارت بازرگانی
- ۱۵- اخبار اقتصادی روز- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران- (اداره امور بین المللی) شماره ۱ مورخ ۶۸/۱/۵

- ۱- در ۱۵ ژوئن ۱۹۸۸ موافقتنامه جامعه اروپا و شورای همکاری خلیج فارس منعقد گردید.
  - ۲- جامعه اروپا، دومین منبع تامین مالی و اعتبارات برای ASEAN (پس از ژاپن) میباشد.
- مأخذ: نشریه تحت عنوان جامعه اروپا از دیدگاه آمار و ارقام- تهیه شده توسط دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه- بمناسبت برگزاری سمینار اروپای ۱۹۹۲ صفحه ۲۰

نظر آمریکا و شوروی در مورد اتحاد اروپا:

ایالات متحده آمریکا سهم قابل توجهی در بازسازی اروپای پس از جنگ جهانی (با توجه به طرح مارشال) داشته است و بدین دلیل اروپا نیز احتمالاً علاقه خاصی نسبت به آمریکا احساس مینماید. مسئله‌ای که اکنون در روابط دو طرف مطرح میباشد در رابطه با بازارها است، همچنین با اتحاد اروپا از فرار سرمایه از اروپا به آمریکا جلوگیری خواهد شد. بطور کلی میتوان گفت اتحاد اروپا بیشتر از همه بر روابط آمریکا و اروپا تاثیر میگذارد و در حقیقت ایالات متحده اروپا در مقابل ایالات متحده آمریکا قرار میگیرد و بازار اروپا بر روی آمریکا بسیار محدود میشود و آمریکا از این امر خوشنود نمیشود، و در این رابطه اختلافات مربوط به سوبسید محصولات کشاورزی و ... از هم اکنون بین آمریکا و اروپا آغاز گردیده است.